

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Облици лист "СРЦ" излази по по- гласи по тарифи, а мали огласи 2 динара. — Жиро рачун број 10100-603-2281	Број 2	Година XXXIX	Цена овом броју је динара 30. Годишња претплата динара 1000. Уредништво и администрација: Новака Милошева 12/1
Удружење друштвеног књиговодства Титоград	Титоград, 11. април 1983		

На основу члана 359, тачка 2. Устава Социјалистичке Републике Црне Горе, Председништво Социјалистичке Републике Црне Горе, издаје

УКАЗ

ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ВИНУ И ПРАРАЂЕВИНАМА ОД ГРОЖЂА И ВИНА

Проглашава се Закон о вину и прерађевинама од гроздја и вина, који је усвојила Скупштина Социјалистичке Републике Црне Горе, на сједници Вијећа удруженог рада од 7. марта 1983.

Број 6/20

Титоград, 7. март 1983. године

Председник Скупштине
Социјалистичке Републике
Црне Горе,
Мутин Таћевећ, с. р.

Председник Председништва
Социјалистичке Републике
Црне Горе,
Веселин Ђурановић, с. р.

ЗАКОН

О ВИНУ И ПРАРАЂЕВИНАМА ОД ГРОЖЂА И ВИНА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Производња и промет вина и прерађевина од гроздја и вина врши се под условима и на начину предвиђеним овим законом и прописима донетим на основу њега.

Члан 2.

Вино, у смислу овог закона, је производ сјен искључиво потпуним или дјелимичним ферментацијом гроздја или кљука свјежег гроздја племените винове лозе (*Vitis Vinifera*).

Под свјежим гроздјем, у смислу овог закона, подразумева се гроздје сорти племените винове лозе у зрелом, незрелом или просушеном стању које се може по уобичајеном технолошком поступку подвргнути алкохолној ферментацији.

Под кљуком, у смислу овог закона, подразумева се измуљано свјеже гроздје сорти пле-

мените винове лозе, са учешћем или без учешћа петелјки.

Под широм, у смислу овог закона, подразумева се течан производ добијен послје муљања свјежег гроздја, цијеђењем кљука од гроздја сорти племените винове лозе.

Члан 3.

За производњу вина и прерађевина од гроздја и вина може се користити само гроздје од сорти племените винове лозе које су дозвољене и привремено дозвољене у оквиру рејонизације винопрерађиварства.

Члан 4.

Вино, у погледу квалитета може бити: стоно вино, стоно вино са географским поријеклом, квалитетно вино са географским поријеклом и врхунско (чувено) вино са географским поријеклом.

Стоно вино је вино произведено од гроздја једне или више сорти племените винове лозе без одређеног географског поријекла.

Стоно вино са географским поријеклом је вино произведено од гроздја једне или више сорти племените винове лозе које је убрано и прерађено у виноградарском рејону.

Квалитетно вино са географским поријеклом је вино произведено по утврђеном поступку од гроздја једне или више сорти племените винове лозе са израженим квалитетним карактеристикама за сорту или више сорти које је убрано и прерађено у одређеном виногорју.

Врхунско (чувено) вино са географским поријеклом је вино произведено по утврђеном поступку од једне или више сорти племените винове лозе са нарочито израженим квалитетним карактеристикама за сорту или више сорти у оквиру виногорја у коме је гроздје и вино произведено.

Члан 5.

Према садржају непреврелог редукујућег шећера вино може бити: суво, полусуво, полуслатко и слатко (десертно).

Суво вино садржи, по правилу, највише 4 gr/l непреврелог редукујућег шећера. Вино са високом природном кисјелошћу може имати већу количину непреврелог шећера која може бити једнака укупној кисјелости (израженој у винској кисјелини у gr/l), повећаној за два, а највише може износити 9 gr/l.

Полусуво вино садржи, по правилу, од 4-12 gr/l непреврелог редукујућег шећера. Вино са високом природном кисјелошћу може имати већу количину непреврелог шећера која може бити једнака укупној кисјелости (израженој у винској кисјелини у gr/l повећаној за 10, а највише може износити 18 gr/l.

Полуслатко вино садржи више од 12, а највише 50 gr/l непреврелог редукујућег шећера.

Слатко (десертно) вино садржи више од 50 gr/l непревредног редукујућег шећера. Слатко (десертно) вино може бити природно слатко (десертно) вино и слатко (десертно) вино од укуване шире.

Природно слатко (десертно) вино је производ алкохолног врења шире или кљука од грозђа одређених сорти винове лозе у стању незрелости или нападнутог од племените плесни, без додавања алкохола, шећера и других материја.

Слатко (десертно) вино од укуване шире и производ алкохолног врења дјелимично концентрисане шире или шире појачане концентрисаном широм без додавања алкохола и других материја.

Члан 6.

По боји вино може бити: бијело, ружичасто (ружица) и црно (црвено) вино.

Бијело вино је вино које је по правилу произведено од грозђа бијелих сорти племените винове лозе.

Ружичасто вино (ружица) је вино које је произведено од грозђа црвених, црних и бијелих сорти племените винове лозе.

Црно (црвено) вино је вино које је дозвољеним поступком винификације произведено од грозђа црних сорти племените винове лозе.

II ПРОИЗВОДЊА ВИНА И ПРЕРАЂЕВИНА ОД ГРОЗЂА И ВИНА

Члан 7.

Вино и прерађевине од грозђа и вина могу производити организације удруженог рада, земљорадничке задруге, основне задружне организације, основне организације коопераната и други облици удружевања земљорадника (у даљем тексту: организације), грађанско-правна лица и индивидуални произвођачи.

Члан 8.

Организације из члана 7. овог закона могу вршити производњу и његу вина и прерађевина од грозђа и вина ради стављања у промет, ако испуњавају следеће услове:

1) да располажу одговарајућим просторијама и опремом за производњу и његу вина и прерађевина од грозђа и вина, као и лабораторијском опремом за анализирање, испитивање и оцењивање грозђа, шире, вина и прерађевина од грозђа и вина;

2) да су при раду на производњи и њези вина и прерађевина од грозђа и вина обезбијеђене мјере заштите радника на раду;

3) да у просторијама имају хигијенски исправну текућу хладну и топлу воду;

4) да у просторијама имају уређаје за уклањање отпадних вода и материја на хигијенски начин и средства за одржавање личне и опште хигијене;

5) да производњом и његом вина и прерађевина од грозђа и вина руководи дипломирани инжењер пољопривреде винарско-виноградског или технолошко-прехранбеног смјера.

У организацијама чија је годишња производња испод 100 вагона вина, производњом вина и прерађевина од грозђа и вина може руководити пољопривредни техничар.

Члан 9

Грађанско-правна лица и индивидуални произвођачи могу вршити производњу и његу вина и прерађевина од грозђа и вина ради стављања у промет ако испуњавају следеће услове:

1) да располажу просторијама које имају бетонски под и таваницу од чврстог материјала,

хигијенски исправну текућу воду и уређаје за уклањање отпадних вода и материја на хигијенски начин;

2) да располажу судовима и уређајима и прибором за производњу и његу вина и прерађевина од грозђа и вина, као и уређајима за пуњење вина у боце.

Грађанско-правна лица и индивидуални произвођачи могу производити вино и прерађевине од грозђа и вина у циљу стављања у промет само од грозђа из сопствене производње.

Члан 10.

Организације, грађанско-правних лица и индивидуални произвођачи који намјеравају да се оаве производњом вина и прерађевина од грозђа и вина ради стављања у промет, подносе пријаву за упис у регистар општинском органу управе надлежном за послове пољопривреде са доказима о испуњавању услова из чл. 8. и 9. овог закона.

Пријава грађанско-правног лица и индивидуалног произвођача садржи: ознаку површине винограда, број чокота по сортама (укупно и родних чокота), годину подизања винограда, остварени принос грозђа у претходној години и заљихе вина и прерађевина од грозђа и вина.

Уз пријаву из става 2. овог члана се прилаже: доказ о својини, односно уговор о закупу за виноград са назнаком катастарске општине и катастарским бројем парцеле и површином винограда.

Произвођачи вина и прерађевина од грозђа и вина из става 1. овог члана уписани у регистар, дужни су да сваку промјену која је од утицаја на упис у регистар пријаве општинском органу управе надлежном за послове пољопривреде у року од 30 дана од дана настале промјене.

Општински орган управе надлежан за послове пољопривреде, на основу мишљења стручне комисије коју образује овај орган, утврђује да ли подносилац пријаве из става 1. овог члана испуњава прописане услове и доноси рјешење о упису у регистар.

Члан 11.

Општински орган управе надлежан за послове пољопривреде води регистар и евиденцију о производњи и промету грозђа, вина и прерађевина од грозђа и вина, као и евиденцију о површинама винограда произвођача вина уписаних у регистар.

Ближе прописе о обрасцу регистра и вођењу евиденције из става 1. овог члана доноси Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Члан 12.

Берба грозђа за производњу вина у изузетно лошим годинама, када због неповољних временских услова не може доћи до нормалног сазријевања грозђа, може се вршити само у вријеме које утврди општински орган управе надлежан за послове пољопривреде.

Члан 13.

Забрањена је поправка сласти шире и кљука додавањем шећера, концентрисане шире, концентрисаног грозђаног сока и других слатких материја, алкохола и киселина.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је због неповољних услова за сазријевање грозђа, као и због болести и других оштећења винове лозе, у једној години, садржај шећера у грозђу нижи од нормалног за одређено подручје или одређене сорте, може се извршити поправка сласти шире или кљука додавањем шећера, концентрисане шире или концентрисаног грозђаног сока.

Шећер се може додавати шири или кљуку количини потребној да се у шири или кљуку стигне нормална сласт за одређено подручје и ређене сорте, али највише четири кг шећера на 1 литара шире или три кг шећера на 100 литара жука. Шећер се смије употребљавати само директним додавањем шири или кљуку прије или почетку врења.

Члан 14.

Концентрисана шира за поправку сласти пре или кљука мора потицати од сорти истог или сличног квалитета. За поправку сласти шире произвођач мора користити концентрисану ширу своје производње или са подручја на које се носи одобрење за вршење поправке сласти шире, односно кљука.

Шећер, концентрисана шира, концентрисани зжђани сок, могу се додавати шири или кљуку количини потребној да се постигне нормални држај шећера за одређено подручје и одређене сорте, а највише да се садржај шећера у шири и кљуку поправи за једну петину од његове вобитне количине или да се садржај алкохола вину од тако поправљене шире повећа највише 2 вол%, с тим да се првобитна запремина шире смије повећати више од 6,5%.

Члан 15.

Одобрење за поправку сласти шире или жука додавањем шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока, издаје Републички комитет за пољопривреду шумарство водопривреду на основу мишљења организације лашћене за вршење анализе и испитивања грожђа и вина, коју за одређено подручје овласти Републички комитет за пољопривреду, шумарство водопривреду.

Члан 16.

Додавање шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока ради поправке сласти шире или кљука врши се под надзором водопривредног инспектора.

При поправци сласти шире или кљука додавањем шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока добијено вино не смије има више од 15 вол% алкохола.

Шири или кљуку у којем је извршена поправка сласти додавањем материја из става 1. овог члана, као и вину добијеном од такве шире или кљука, забрањено је повећање киселости.

Произвођачи вина уписани у регистар, дужни су да воде евиденцију о набављеним и употребљеним количинама шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока сагласно датом одобрењу из члана 15 овог закона.

Поправка сласти шире или кљука доданањем шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока може се вршити само на подручју за које је издато одобрење.

Ближе прописе о набављеним и употребљеним количинама шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока за поправку сласти шире и кљука доноси Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Члан 17.

Забрањено је фалсификовање и умножавање вина при његовој производњи додавањем алкохола, жестоких пића, воде, шећера, концентрисане шире, концентрисаног грожђаног сока, сувог грожђа, киселине, бојадилућих екстрактивних и мирисних материја.

Забрањено је мијешање природног и специјалног вина, као и мијешање вина нормалног сава са поквареним вином или вином са манаму у циљу његовог стављања у промет.

Члан 18.

У преради грожђа, производњи и њези вина и прерађевина од грожђа и вина допуштени су поступци и радње којима се не мијења њихов хемијски састав и органолептичке особине, и то:

1) претакање, провјетравање, пастерисање, сумпорисање, филтрација, бистрење, загријавање, хлађење, типизирање, накнадно врење, додавање винске и лимунске киселине и других материја дозвољених прописима донијетим на основу овог закона;

2) згушњавање шире укувавањем или смрзавањем, као и смрзавањем вина у циљу производње концентрисане шире или специјалног вина;

3) мијешање разних вина или шире домаће производње, осим мијешања природног и специјалног вина, под условом да свако од њих одговара одређама овог закона.

Одредбе овог члана не односе се на употребу средстава предвиђених у чл. 21. и 22. овог закона.

Члан 19.

Произвођачи вина уписани у регистар који немају одобрење за производњу специјалног вина и одобрење за заслађивање шире или кљука, не смију у својим просторијама држати материје из члана 17. став 1. овог закона.

Члан 20.

Забрањена је производња комињака од грожђа племените винове лозе, као и вина од директородних хибрида у циљу стављања у промет за непосредну људску потрошњу.

Члан 21.

У преради грожђа, производњи и њези вина и прерађевина од грожђа и вина дозвољена је употреба само оних средстава која су неопходна у савременој технологији вина и прерађевина од грожђа и вина, која не утичу негативно на органолептичка својства вина и прерађевина од грожђа и вина, која су енолошки чиста и нешкодљива за здравље људи и која у погледу квалитета одговарају прописаним условима, а чију употребу одобрава Републички секретар за рад здравство и социјалну заштиту.

Члан 22.

Употреба калијум-фероцијанида, у циљу оистрења вина или шире, допуштена је само на основу упутства организације овлашћене за вршење анализе и испитивања грожђа, шире и вина.

Вино или шира који су бистрени калијум-фероцијанидом сагласно одредбама става 1. овог члана не смије се стављати у промет прије него што организација овлашћена за вршење анализе и испитивања грожђа, шире и вина изврши контролу и установи да вино или шира бистреним калијум-фероцијанидом не садрже цијанова једињења.

III СПЕЦИЈАЛНО И ПЈЕНУШАВО ВИНО

Члан 23.

Специјално вино је производ добијен посебним начином прераде и винификације свјежег грожђа одређених сорти племените винове лозе или вино са додатком посебне количине шећера, концентрисане шире или концентрисаног грожђаног сока, винског дестилата, мирисних и других дозвољених материја у производњи алкохолних пића.

Специјално вино може бити: ликарско, ароматизовано (вермут и сл.) и мистела (алкохолнозавана шира).

Ликарско вино је вино добијено алкохолним врењем шире или кљука од грозђа одређених сорти племените винове лозе уз додатак концентрисане шире, мистеле, концентрисаног грозђаног сока и винског дестилата чији садржај алкохола мора бити од 15-22 вол%.

Ароматизовано вино (вермут и сл.) је производ од вина или алкохолизованог вина добијеног по посебном поступку са додатком дозвољених мирисних и горких биљних дјелова и екстрата биљног поријекла. Ароматизовано вино мора да садржи најмање 60% вина. У ароматизованом вину садржај алкохола мора бити исти као и у ликерском вину, а садржај екстрата без шећера мора да износи најмање 12 g/l.

Мистела је производ добијен од неферментисане шире из свјежег грозђа сорти племените винове лозе, којој је додат вински дестилат у количини која обезбјеђује најмање 15-22 вол% алкохола ради спречавања алкохолне ферментације.

Неферментисана шира мора да садржи најмање 18% шећера, а највише 1 вол% алкохола.

Мистела може бити бијела и црвена.

Члан 24.

Пјенушаво вино је вино које при отварању боце образује пјену услед ослобађања угљендиоксида. Угљендиоксид у вину настаје накнадним врењем шећера или је вину додат као гас и налази се под притиском.

У пјенушавом вину не може бити мање од 10 вол% алкохола.

Пјенушаво вино може бити: пјенушаво, бисер вино и газирано вино.

Пјенушаво вино је стено или квалитетно вино које при отварању боце образује пјену због ослобађања угљендиоксида који се ствара искључиво накнадним врењем шећера у вину. Апсолутни притисак угљендиоксида при 20°C мора износити најмање 3,5 бара, а у боцама од 0,25 литара овај притисак може пасти на 3,0 бара.

Бисер вино је вино у коме се при отварању боце образује пјена услед ослобађања угљендиоксида који се ствара искључиво накнадним врењем шећера у вину. Апсолутни притисак угљендиоксида при 20°C не може бити мањи од једног, нити већи од 2,5 бара.

Газирано вино је вино у коме се при отварању боце образује пјена услед ослобађања угљендиоксида и који је дјелимично или у цјелини додат вину као гас. Апсолутни притисак угљендиоксида при 20°C мора износити најмање 3,5 бара, а у боцама од 0,25 литара овај притисак може износити 3,0 бара.

Члан 25.

Према садржају непреврелог редукујућег шећера пјенушаво вино из члана 24. став 3. овог закона може бити: суво, полусуво, полуслатко и слатко.

Суво вино садржи највише 15 g/l непреврелог редукујућег шећера.

Полусуво вино садржи више од 15, а највише 40 g/l непреврелог редукујућег шећера.

Полуслатко вино садржи више од 40, а највише 80 g/l непреврелог редукујућег шећера.

Слатко вино садржи више од 80 g/l непреврелог редукујућег шећера.

Члан 26.

Специјално и пјенушаво вино могу производити само организације које за ову производњу испуњавају посебне услове које прописује Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Одобрење за производњу специјалног и пјенушавог вина организацијама из става 1. овог члана издаје Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

IV ПРЕРАЂЕВИНЕ ОД ГРОЗЂА И ВИНА

Члан 27.

Прерађевине од грозђа и вина су: неферментисани производи, вина за дораду и прераду, производи дестилације и узредни производи.

Члан 28.

Неферментисани производи су: конзервисана шира, концентрисана шира, карамелизована шира, прожђани сок и концентрисани прожђани сок.

Конзервисана шира је шира од свјежег грозђа у којој је алкохолно врење спријечено помоћу сумпордиоксида, допуштеним физичким методама или другим дозвољеним средствима. У готовом производу стварни садржај алкохола ендогеног поријекла може бити највише 1 вол%.

Концентрисана шира је неферментисан и некармелизовани производ добијен дјелимичном дехидратацијом неконзервисане или конзервисане шире, без загријавања на директној ватри. Густина готовог производа при 20°C не може бити мања од 1,24. У готовом производу стварни садржај алкохола ендогеног поријекла може бити највише 1 вол%.

Карамелизована шира је неферментисани производ добијен дјелимичном дехидратацијом неконзервисане или конзервисане шире загријавањем на директној ватри и у отвореном суду. Густина производа не може бити мања од 1,33.

Грожђани сок је неферментисана или за ферментацију способна шира од свјежег грозђа која је припремљена за непосредну потрошњу у непромијењеном стању без употребе хемијских средстава за конзервисање. Стварни садржај алкохола ендогеног поријекла у готовом производу не може бити већи од 1 вол%.

Концентрисани прожђани сок је некармелизовани производ добијен дјелимичном дехидратацијом грозђаног сока без загријавања на директној ватри. Густина готовог производа при 20°C не може бити мања од 1,24.

Члан 29.

Вино за дораду и прераду је: вино за купажирање, вино за препек и основно вино.

Вино за купажирање је вино богато у садржају алкохола, екстрата, бојених, танинских материја и других састојака, које се због нехармоничног укуса не користе за непосредну људску потрошњу, већ је погодно за поправку оних вина која оскудијевају у неким од наведених састојака.

Вино за препек је суво вино којему је додат вински дестилат или вински алкохол. Стварни садржај алкохола у готовом производу не може бити мањи од 18 вол%, нити већи од 24 вол% алкохола. Садржај испарљивих киселина изражених у сирћетној киселини не може бити већи од 24 g/l. Овако алкохолизовано вино служи искључиво за препек.

Основно вино за производњу вермута и других пића на бази вина је производ добијен од вина, шире, концентрисане шире или њихове мјешавине, додавањем винског дестилата или винског алкохола. Готов производ мора да садржи најмање 8 g/l екстрата без шећера, а стварни садржај алкохола не може бити мањи од 110, нити већи од 175 g/l.

Члан 30.

Производи дестилације су лозова ракија (лозовача), комовица, грожђенка, вински алкохол (неутрални вински алкохол), вински дестилат и ињак.

Лозова ракија (лозовача) је ракија добијена дестилацијом преврелог кљука од свјежег грожђа са стварним садржајем алкохола од 40 до 55 вол%.

Комовица је ракија добијена дестилацијом превреле комине од свјежег грожђа са стварним садржајем алкохола од 30 до 55 вол%.

Грожђенка је ракија добијена дестилацијом винског талога са стварним садржајем алкохола од 0 до 50 вол%.

Вински алкохол (неутрални вински алкохол) је производ добијен дестилацијом вина или других ферментисаних производа грожђа у којима стварни садржај алкохола не може бити мањи од 90 вол%.

Вински дестилат је производ добијен искључиво дестилацијом вина и вина за препек у којима садржај испарљивих киселина изражен у кирхетној киселини не прелази 2 gr/l. Стварни садржај алкохола у њему не може бити мањи од 14 или већи од 72 вол%.

Вињак је вински дестилат који је одлежао из дејства храстовог дрвета као елемента квалитета.

Ради побољшања квалитета вињака могу се при производњи употребити додаци биљног поријекла који нијесу штетни за здравље људи. Заорањена је производња вињака уз додавање шпирита, вјештачких боја и арома, биљних производа који су третирани шпиритом и др.

Члан 31.

Узгредни производи су: комина, вински талог (стеља), вински камен (стреш), пике и винско сирће.

Комина је остатак чврстих дјелова послје дијељења кљука прије врења (непреврела комина) или послје врења (преврела комина). У 100 кг комине може бити највише 5,5 литара чистог алкохола, а најмање 40% сувих материја.

Вински талог (стеља) је талог који остаје на дну суда послје претакања вина. У 100 кг талога може бити највише 10 литара чистог алкохола и 1% сувих материја.

Вински камен (стреш) су исталожене соли винске киселине са примјесима других нерастворљивих састојака вина, који се јављају и на зидовима у виду очврслог талога кристаласте грађе.

Пике је производ алкохолног врења слатке течности добијен испирањем са водом непревреле комине или производ добијен испирањем са водом превреле комине. Пике се може користити само за дестилацију или за производњу винског сирћета.

Винско сирће је производ добијен искључиво од вина или пикеа путем сирћетне ферментације. Гиперљиви ацидитет готовог производа изражен у сирћетној киселини износи најмање 60 gr/l.

Члан 32.

Индивидуални произвођачи не могу произвести у циљу стављања у промет: концентрисану шпир, концентрисани грожђани сок, грожђенку, вински алкохол, вински дестилат, вињак, вино за дозду и прераду из члана 29. овог Закона.

ЗАШТИТА ИМЕНА И ПОРИЈЕКЛА ВИНА, ШИРЕ И ПЕРАЂЕВИНА ОД ГРОЖЂА И ВИНА

Члан 33.

Вино које се ставља у промет у оригиналном паковању мора на етикети или боци имати декларацију на једном од језика народа Југославије. Декларација мора да садржи:

- 1) врсту вина према квалитету;
- 2) назив вина;
- 3) нето количину (запремину) у литрима (1);
- 4) садржај алкохола у вол%;
- 5) врсту вина према садржају шећера (сласт вина);
- 6) фирму односно назив и сједиште произвођача;
- 7) датум пуњења, само за стоно вино.

Поред података из става 2. овог члана декларација за стоно вино са географским поријеклом, квалитетно вино са географским поријеклом и врхунско (чувено вино) са географским поријеклом садржи и:

- 1) ознаку географског поријекла вина;
- 2) годину бербе грожђа;
- 3) ознаку серије и број боце;
- 4) ознаку „контролисано поријекло“, назив органа и број рјешења којим је дозвољена стављање у промет вина са одређеним именом којим се утврђује географско поријекло вина.

Квалитетно вино са географским поријеклом и врхунско (чувено) вино са географским поријеклом морају на декларацији да имају и ознаке броја боца у серији.

Члан 34.

Сва вина за људску потрошњу стављају се у промет оригинално упакована у боцама од стакла до 3 литара, изузев врхунског (чуведено) вина са географским поријеклом, које се ставља у промет оригинално упаковано у боцама од стакла до 0,75 литара.

Изузетно од става 1. овог члана, Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду може издати дозволу произвођачима вина, под условом да испуњавају услове из чл. 8. и 9. овог закона, да ставе у промет на мало за људску потрошњу и нефлаширано вино.

Члан 35.

Вино и прерађевине од грожђа и вина који се стављају у промет могу се означити и посебним именима и знацима који ближе означавају тип вина.

На захтјев произвођача уписаних у регистар поријекло, посебна имена и знаци вина и прерађевина од грожђа и вина у промету могу бити заштићени.

Члан 36.

Заштита географског поријекла вина и прерађевина од грожђа и вина врши се према виноградском рејону предвиђеном рејонизацијом винограда и виноградским катастаром.

Скупштина општине у оквиру винских сорти винове лозе рејонизацијом винограда, а на предлог виноградске или винарске научне организације, утврђује ужи сортни избор за подизање нових винограда на територији општине.

Ближе прописе о заштити географског поријекла вина доноси Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Члан 37.

Квалитет и количину квалитетног и врхунског вина, са ознаком географског поријекла, утврђује, сваке године код произвођача вина уписаних у регистар стручна комисија коју образује Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Вино за које се утврди да није квалитетно или врхунско са ознаком географског поријекла, а одговара условима за стављање у промет, означава се као вино које испуњава услове утврђене овим законом и прописима донесеним на основу њега.

Члан 38.

Забрањено је стављати у промет вино и ширу као и њихове мјешавине под ознаком виноградарског рејона, мјеста, подрума, произвођача, сорте грозђа, године старости и других особекости, ако та ознака не одговара стварном стању.

Произвођачи вина из чл. 8. и 9. овог закона и организације из члана 44. став 2. овог закона дужни су да утврде квалитет својих вина и прерађевина од грозђа и вина прије-стављања у промет.

Произвођачи вина и организације из става 2. овог члана дужни су да пријаве све количине вина и прерађевина од грозђа и вина намијењене промету, по квалитетним категоријама, општинском органу управе надлежном за послове пољопривреде.

VI ПРОМЕТ ВИНА, ШИРЕ И ПЕРАЂЕВИНА ОД ГРОЗЂА И ВИНА

Члан 39.

У промету се могу стављати само вино, шира и прерађевине од грозђа и вина који су произведени под условима и на начин предвиђен овим законом и прописима донесеним на основу њега.

Организације могу откупљивати вино и прерађевине од грозђа и вина ради стављања у промет само од произвођача уписаних у регистар код општинског органа управе надлежног за послове пољопривреде.

Члан 40.

Вино, шира и прерађевине од грозђа и вина који се стављају у промет морају садржавати прописане количине одређених састојака.

Вино у промету мора бити кристално бистро или бистро са мање израженим талогом.

Члан 41.

Забрављено је стављати у промет за људску потрошњу вино које је покварено или са манама, као и мјешавине овог вина са нормалним вином и недорађено и мутно вино.

Организације не смију у просторијама у којима врше промет и угоститељске услуге држати вино које је покварено или са манама.

Члан 42.

Покварено вино је вино у коме је микробиолошким процесима дошло до већих промјена, хемијског састава и органолептичких особина. Као показатељ да је вино покварено служи садржај испарљивих киселина изражен у сирћетној киселини по одбитку сумпорасте киселине.

Вино са манама је вино чије су органолептичке особине (укус, мирис, боја, бистрина и др.) у тој мјери измијењене да се сматрају неподесним за пиће. Када је вино неподесно за пиће прописује Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Утврђивање да ли је неко вино покварено или са манама, у смислу овог закона, врши организација овлашћена за анализе и испитивања вина.

Члан 43.

Произвођачи вина уписани у регистар и организације удруженог рада које се баве откупом вина ради стављања у промет дужни су да посебно означе судове у којима се налази покварено вино или вино са манама.

Члан 44.

Прометом вина, шире и прерађевина од грозђа и вина могу се оавити произвођачи вина упи-

сани у регистар код општинског органа управе надлежног за послове пољопривреде.

Организације удруженог рада које нијесу уписане у регистар, а баве се или намјеравају да се баве откупом, његом и прерадом вина и прерађевина од грозђа и вина морају, поред општих услова прописаних за вршење промета робе, испуњавати и следеће услове.

1) да су откуп, њега, прерада и промет вина и прерађевина од грозђа и вина, уписани у регистар код општинског органа управе надлежног за послове пољопривреде;

2) да располажу одговарајућим просторијама, судовима, машинама, уређајима и прибором за савремену његу и прераду вина и прерађевина од грозђа и вина;

3) да су при раду у промету, њези и преради вина и прерађевина од грозђа и вина обезбијеђене све мјере заштите радника на раду;

4) да располажу лабораторијском опремом за вршење унутрашње контроле квалитета производа;

5) ако се баве прерадом вина у вински алкохол и вински дестилат морају, уз уређаје за дестилацију, имати и уређаје за аутоматско мјерење и регистровање количине произведеног алкохола изражене у алкохолним степенима;

6) да његом, прерадом и припремом вина и прерађевина од грозђа и вина за промет руководи дипломирани инжењер пољопривреде, виноградарско-винарског смјера или технолошко-прехрамбеног смјера.

Организације удруженог рада из става 2. овог члана могу откупљивати вино, шира и прерађевине од грозђа и вина само од произвођача уписаних у регистар и дужни су да о томе воде евиденцију.

Ближе прописе о условима које треба да испуњавају организације удруженог рада из ст. 1. и 2. овог члана, прописује Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Члан 45.

Прометом вина и прерађевина од грозђа и вина могу се бавити и организације удруженог рада које врше промет прехрамбених производа, угоститељске организације и самостални угоститељи.

У трговинским и угоститељским објектима вина се морају држати само у боцама.

Организације удруженог рада из става 1. овог члана и самостални угоститељи не могу вршити пуњење боца са вином ради стављања у промет.

Члан 46.

Грозђани сок се може ставити у промет само ако је произведен без употребе хемијских средстава за конзервасање.

Члан 47.

Вино и прерађевине од грозђа и вина које се увозе морају бити снабђевени увјерењем о квалитету ових производа (сертификатом) издатим код овлашћене установе земље извознице и испуњавати услове утврђене овим законом и прописима донесеним на основу њега, ако савезним прописима није друкчије одређено.

Забрањено је стављати у промет увезена вина и прерађевине од грозђа и вина који не испуњавају услове из става 1. овог члана.

Члан 48.

Све количине вина и прерађевина од грозђа и вина, приликом увоза, морају се пријавити надлежној пољопривредној инспекцији прије смјештаја у просторије увозника. Надлежни инспектор је дужан узети прописан број узорака и послати их

на анализу организацији овлашћеној за вршење анализе о трошку увозника.

Увезено вино и прерађевине од грозђа и вина не смију се мијешати са вином и прерађевинама од грозђа и вина домаће производње, нити се као такви смију означавати и стављати у промет.

Одредбе става 2. овог члана односе се и на вино и прерађевине од грозђа и вина који су произведени од грозђа из увоза.

Члан 49.

Вино и прерађевине од грозђа и вина намијењени извозу морају испуњавати услове прописане овим законом и прописима донесеним на основу њега, у погледу стављања у промет, као и услове прописане законима земаља увозница.

Квалитет производа из става 1. овог члана доказује се увјерењем о квалитету (сертификацијом).

Члан 50.

За производњу, његу и прераду вина и прерађевина од грозђа и вина који су намијењени извозу у одређену земљу, допуштене су, поред радњи и средстава дозвољених овим законом, и оне радње и средства који су дозвољени прописима земаља увозница.

Забрањено је стављати у промет за непосредну људску потрошњу вино и прерађевине од грозђа и вина произведене на начин из става 1. овог члана, ако не испуњавају услове предвиђене овим законом и прописима донесеним на основу њега.

VII НАДЗОР

Члан 51

Надзор над извршењем одредби овог закона и прописа донесених на основу њега врше општински и републички органи управе надлежни за послове пољопривредне инспекције.

Члан 52.

Општински орган пољопривредне инспекције врши све послове пољопривредне инспекције осим послова који су законом стављени у надлежност републичког органа пољопривредне инспекције.

Члан 53.

Републички орган пољопривредне инспекције стара се о стручном организовању, унапређивању и правилном вршењу послова пољопривредне инспекције, даје стручна мишљења и објашњења у погледу извршења овог закона и прописа донесених на основу њега, као и друге послове који су му законом стављени у надлежност.

Члан 54.

У вршењу послова пољопривредне инспекције, пољопривредни инспектор је, поред овлашћења која има на основу других прописа, овлашћен и да:

1) врши преглед објеката и просторија у којима се производи прерађују, односно смјешта вино и прерађевине од грозђа и вина;

2) забрани производњу вина, шире и прерађевина од грозђа и вина, ако произвођач не располаже одговарајућим просторијама, судовима, справама и другим неопходним техничким уређајима за вршење анализа и испитивања производа;

3) забрани употребу просторија, судова, справа и других техничких уређаја, док не буду отклоњени утврђени недостаци;

4) забрани стављање у промет вина и прерађевина од грозђа и вина, као и енолошких сред-

става, ако се анализом утврди да не одговарају прописаном квалитету;

5) промету и при увозу и извозу вина и прерађевина од грозђа и вина предузима мјере и радње за које је посебним прописима овлашћен тржишни инспектор.

Организације удруженог рада, грађанско-правна лица, индивидуални произвођачи и самостални угоститељи на које се односе одредбе овог закона, дужни су да пољопривредном инспектору омогуће увид у своје пословање и да му пруже све потребне податке и објашњења у вези са својим пословањем.

Члан 55.

Када пољопривредни инспектор посумња да прегледани производ и средства не одговарају прописаним условима, узмеће потребан број узорака и доставити их организацији овлашћеној за вршење анализа и испитивања вина и прерађевина од грозђа и вина.

Сопственик предмета, односно производа од кога се узимају узорци, дужан је обезбједити амбалажу и сносити трошкове паковања и превоза узорака, као и трошкове испитивања ако се утврди да предмети, односно производ од којих је узорак узет не одговарају прописаним условима.

Ако се испитивањем утврди да узорци одговарају прописаним условима трошкове паковања, превоза и испитивања сноси друштвено-политичка заједница чији је инспектор доставио узорке.

Члан 56.

Ако организација није задовољна резултатом анализе, може у року од 15 дана од дана саопштења резултата анализе, захтијевати да пољопривредни инспектор дупликат узорка узет у исто вријеме и на исти начин упути на суперанализу организацији удруженог рада која има потребу опрему и стручни кадар за вршење суперанализе.

Ако резултат суперанализе није сагласан са резултатом анализе мјеродаван је резултат суперанализе.

Члан 57.

Анализе и испитивања вина и прерађевина од грозђа и вина, као и суперанализе по одредбама овог закона врше организације које одреди Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду по јединственој методологији.

Члан 58.

Ближе прописе о узимању узорака вина и прерађевина од грозђа и вина за анализе и испитивања и суперанализе и о јединственој методологији за анализе, испитивања и суперанализе вина и прерађевина од грозђа и вина доноси Републички комитет за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Члан 59.

За републичког пољопривредног инспектора може се поставити дипломирани инжењер пољопривреде — виноградарског или технолошко-прехранбеног смјера или дипломирани инжењер технологије — прехранбеног смјера са радним искуством од најмање три године у организацијама удруженог рада које се баве производњом вина и прерађевина од грозђа и вина или вршењем анализа и испитивањем ових производа и са положењем стручним испитом.

За општинског пољопривредног инспектора може се поставити дипломирани инжењер пољопривреде или инжењер пољопривреде одговарајућег смјера са најмање годину дана радног искуства и положеним стручним испитом.

VIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за привредни преступ организација удруженог рада или друго правно лице, ако:

1) врши производњу и његу вина и прерађевина од грозђа и вина, прије него што општински орган управе донесе рјешење о упису у регистар (члан 10. став 5.);

2) врши поправку сласти шире или кљука супротно одредбама чл. 13. и 14. и члана 16. ст. 1, 2. и 3. овог закона;

3) ако поправку сласти шире или кљука врши без одобрења (члан 15.);

4) фалсификује или умножава вино, или мијеша природно и специјално вино или вино нормалног састава са поквареним вином или вином са манама у циљу њиховог стављања у промет на начин прописан чланом 17. овог закона;

5) прераду грозђа, производњу или његу вина и прерађевина од грозђа и вина врши поступцима и радњама којима се мијеша њихов хемијски састав и органолептичке особине (члан 18.);

6) производи комињак од племените винове лозе или вино од директно родних жибрида у циљу стављања у промет (члан 20.);

7) при преради грозђа, производњи и њези вина и прерађевина од грозђа и вина, употреби средства која нијесу одобрена за употребу од надлежног органа (члан 21.);

8) употреби калијум-фероцијанид за бистрење вина или шире без упутства или супротно упутству организације овлашћене, или ако бистрено вино или шире стави у промет прије извршене контроле од овлашћене организације (члан 22.);

9) подиже нове винограде мимо утврђеног ужег сортног избора на територији општине (члан 36. овог закона);

10) стави у промет вино, шире и прерађевине од грозђа и вина, који нијесу произведени у складу са одредбама овог закона или прописима донијетим на основу њега (члан 39. став 1.);

11) врши откуп вина и прерађевина од грозђа и вина ради стављања у промет супротно одредбама члана 39. став 2. овог закона;

12) стави у промет вино, шире и прерађевине од грозђа и вина супротно одредбама члана 40. овог закона;

13) стави у промет за људску потрошњу вино које је покварено или са манама или мјешавине овог вина са нормалним вином, недорађено, мутно вино или вино са талогом или у просторијама у којима врши промет или угоститељске услуге држи вино које је покварено или са манама (члан 41.);

14) бави прометом вина, шире и прерађевина од грозђа и вина, а није уписан у регистар код надлежног органа (члан 44. став 1. овог закона);

15) врши откуп, његу, прераду или промет вина и прерађевина од грозђа и вина а не испуњава услове из члана 44. став 2;

16) откупљује вино, шире и прерађевине од грозђа и вина а о томе не води евиденцију из члана 44. став 3. овог закона;

17) стави у промет грозђани сок који је произведен уз употребу хемијских средстава за конзервисање (члан 46.);

18) увезе или стави у промет вино и прерађевине од грозђа и вина који нијесу снабђени увјерењем (сертификатом) земље извознице, или који не испуњавају друге прописане услове (члан 47.);

19) увезено вино или прерађевине од грозђа и вина не пријави благовремено надлежној инспекцији, или ако увезено вино мијеша са вином и прерађевинама од грозђа и вина домаће произ-

водње или ако увезено вино или прерађевине од грозђа и вина означи и стави у промет као да су производи домаће производње (члан 48.).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији удруженог рада или другом правном лицу новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара.

Члан 61.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за привредни преступ организација удруженог рада или друго правно лице ако:

1) врши бербу грозђа за производњу вина у изузетно лошим годинама ван времена које утврди општински орган управе надлежан за послове пољопривреде (члан 12);

2) ако нема одобрење за производњу специјалног вина и заслађивање шире или кљука а у својим просторијама држи материје из члана 17. став 1 овог закона (члан 19);

3) стави у промет вино супротно одредбама члана 33. овог закона;

4) стави ознаку квалитетног вина или врхунског вина са ознаком географског поријекла супротно одредби члана 37. став 2. овог закона;

5) стави у промет вино, шире и њихове мјешавине под ознаком која не одговара стварном стању (члан 38. став 1);

6) прије стављања у промет вина и прерађевина од грозђа и вина не утврди њихов квалитет (члан 38. став.);

7) посебно не означи суд у коме се налази покварено вино или вино са манама (члан 43);

8) стави у промет за непосредну потрошњу вино и прерађевине од грозђа и вина који су намијенени извозу, а не испуњавају услове утврђене овим законом и прописима донијетим на основу њега (члан 50. став 2);

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији удруженог рада или другом правном лицу новчаном казном од 1.000 до 15.000 динара.

Члан 62.

Новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара казниће се за прекршај организација удруженог рада или друго правно лице ако:

1) не води евиденцију о набављеним и употребљеним количинама шећера, концентрисане шире или концентрисаног грозђаног сока сагласно издатом одобрењу из члана 15. овог закона (члан 16. став 4);

2) све количине вина и прерађевина од грозђа и вина, и вина намијенена промету по квалитетним категоријама не пријави општинском органу управе надлежном за послове пољопривреде (члан 38. став 3);

3) у трговинским или угоститељским објектима не држи вино у боцама (члан 45. став 2);

4) пуни боце са вином ради стављања у промет (члан 45. став 3);

5) не омогући пољопривредном инспектору вршење надзора или му не пружи потребне податке или обавјештења или му пружи нетачне податке или обавјештења (члан 54. став 2);

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији удруженог рада или другом правном лицу новчаном казном од 1.500 до 5.000 динара.

Члан 63.

Новчаном казном од 5.000 до 10.000 динара казниће се за прекршај грађанско правно лице и индивидуални произвођач ако:

1) врши производњу, и његу вина и прерађевина од грозђа и вина није уписан у регистар (члан 10. став 4)

2) у својим просторијама држи материје из члана 17. став 1. овог закона а нема одобрење за заслађивање шире или кљука;

3) производе ради стављања у промет или стави у промет концентрисану ширу, концентрисани прожђани сок, вински алкохол, вински дестилат, вињак, вино за прераду или дораду или прожђенку (члан 32);

4) врши неку од радњи из члана 60. став 1. тач. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13. и 14. овог закона,

5) врши неку од радњи из члана 61. став 1. тач. 1, 3, 4, 5, 6. и 7. овог закона.

Новчаном казном од 10.000 до 30.000 динара казниће се самостални угоститељ ако врши коју од радњи из чл. 60. 61. и 62. овог закона а које се односе на угоститељску дјелатност коју врши.

Члан 64.

За привредни преступ из члана 60. став 1. тач. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13. и 14. овог закона поред новчане казне може се изрећи и заштитна мјера забране организацији удруженог рада да се бави производњом или прометом вина и прерађевина од грозђа и вина.

За привредни преступ из члана 60. став 1. и члана 61. овог закона, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета који су употребљени или су били намијењени за извршење привредног престапа или који су настали извршењем привредног престапа.

За привредни преступ из чл. 60. и 61. овог закона поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мјера одузимања имовинске користи остварене извршењем привредног престапа.

Члан 65.

За прекршај из члана 62. овог закона, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета који су употребљени за извршење прекршаја или који су прибављени прекршајем или су настали извршењем прекршаја.

За прекршаје из члана 62. и 63. овог закона, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мјера одузимања остварене имовинске користи.

За прекршаје из чл. 62. и 63. овог закона, поред новчане казне може се изрећи и заштитна мјера забране грађанско-правном лицу или индивидуалном произвођачу да се баве производњом и прометом вина и прерађевина од грозђа и вина у трајању од три мјесеца до двије године.

Члан 66.

Средства наплаћена од новчаних казни за привредне преступе односно прекршаје из чл. 60, 61, 62. и 63. и средства наплаћена примјеном чл. 64. и 65. овог закона могу се користити само за унапређивање виноградарства.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67.

Организације, грађанско-правна лица и индивидуални произвођачи који се баве производњом, дорадом, његом и прерадом, као и прометом вина и прерађевина од грозђа и вина ради стављања у промет дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 68.

Вино и прерађевине од грозђа и вина произведени до дана ступања на снагу овог закона могу остати у промету најдуже годину дана, ако не испуњавају услове утврђене овим законом и прописима донесеним на основу њега.

Члан 69.

У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона извршиће се упис произвођача и прерађивача вина и прерађевина од грозђа и вина у регистар код општинског органа управе надлежног за послове пољопривреде.

Члан 70.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о вину и прерађевинама од грозђа и вина („Службени лист СРЦГ“, бр. 22/74).

Члан 71.

Ближи прописи на основу овлашћења из овог закона донијеће се у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

До доношења прописа из става 1. овог члана примјењиваће се прописи који су важили до доношења овог закона, уколико нијесу у супротности са одредбама овог закона.

Члан 72.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Социјалистичке Републике Црне Горе“.